

15 KASIM 2000'den BUGÜNE CSEDM ÇALIŞMALARI

“Hiçkimse, dünyanın hastalıkları, açları, sefaleti, umursamazlığı ve şiddeti için tek başına birşey yapılamaz inancı ile umutsuzluğa kapılmasın.

Çok az insan tarihi değiştirebilecek kadar büyüktür, fakat hepimiz olayların küçük bir kısmını değiştirmek için çalışabiliriz. Ve bütün bu eylemlerin toplamı bir neslin tarihi olarak kaydedilecektir.”

Micheal Sbernof

Psk. Dnş. Dolunay Kadıoğlu
CSEDM Koordinatörü

Cinsel Sağlık Eğitim ve Danışma Merkezi, hizmete açıldığı 15 Kasım 2000 tarihinden bugüne kadar hizmet konuları kapsamında pek çok çalışma yapmıştır. Bu çalışmalara kısaca bakmak gerekirse;

1. Halk Eğitimleri; CSEDM sadece cinsellik konusunda değil genel sağlıkla pek çok konuda halk eğitimleri düzenlemektedir. Eğitimler, Hacettepe AIDS Tedavi ve Araştırma Merkezi tarafından organize edilmektedir. 17 Ocak 2001-1 Mayıs 2002 tarihleri arasında 16 adet halk eğitimi düzenlenmiştir. Konular; HIV/ AIDS, Akneler, Hipertansiyon (2 kez), Hepatitler (2 kez), Şeker Hastalığı, Astım (2 kez), Cinsel İşlev Bozuklukları, Üreme Sağlığı, Çocuklarda Cinsel Gelişim (2 kez), Ergen ve Anne Baba İlişkisi, Kadınlarda Sık Karşılaşılan Üreme Sağlığı Sorunları ve Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar'dır. Halk eğitimleri farklı konularda devam etmektedir.

2. Okul Eğitimleri; CSEDM, talep gelen okullara cinsel sağlık konusunda eğitimlere gitmektedir. Merkez, açılışından bu güne kadar, tüm talepleri yerine getirmeye çalışmış ve toplam 1600 ilköğretim ve lise öğrencisine ulaşmıştır. Eğitimler çoğunlukla 40'ar kişilik küçük gruplar halinde, interaktif teknikler kullanılarak

gerçekleştirilmiştir. Okul eğitimlerinde okullardan gelen taleplerin bazıları yoğunluk nedeniyle karşılanamamaktadır.

CSEDM farklı üniversitelerde, cinsellik de rahat iletişim, HIV/AIDS... gibi konularda paneller

Cinsel Sağlık Eğitim ve Danışma Merkezi

Türk Eczacılar Birliği (TEB), Hacettepe Üniversitesi AIDS Tedavi ve Araştırma Merkezi (HATAM) ve Çankaya Belediyesi işbirliğiyle açılan Cinsel Sağlık Eğitim ve Danışma Merkezi (CSEDM) bir yaşam doldurdu. Türkiye'de cinsel sağlık konusunda topluma ücretsiz eğitim ve danışma hizmeti sunan ilk merkez olan CSEDM, topluma yönelik cinsel sağlık ve üreme sağlığıyla ilgili eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunmanın yanı sıra, adolesanların (ergen) cinsel sağlık konusunda çekinmeden sorularına yanıt bulmalarını amaçlıyor. Hafta içi her gün 10.00-17.00 saatleri arasında açık olan merkeze başvuranların çözülmemeyen sorunları olması durumunda, arayanlar doğru adreslere yönlendiriliyor. Merkez, UNICEF ve Sağlık Bakanlığı'nun katkılarıyla hazırlanan "Koruyucu Meleşim Olmadan Asla" başlıklı bir kitapçık hazırlayarak, öğrencilere dağıtıyor. Kitapçıkta, AIDS ve cinsel yolla bulaşan diğer hastalıklar hakkında bilgiler de yer alıyor.

Cinsel Sağlık Eğitim ve Danışma Merkezi • Turan Güneş Blv. 43. Sokak Yıldız-Ankara
Tel : 0 312 491 21 55 • e-posta : csedm@superonline.com

ve seminerler düzenlemektedir. Bu üniversiteler arasında, Çankaya Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Hacettepe Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu sayılabilir.

3. CSEDM Gençlik Grubu (GG) Çalışmaları; GG toplam 24 gönüllü gençten oluşmaktadır. Üreme sağlığı ve cinsel sağlık konularında Akran Eğitimi yapan grup ayrıca, merkezin ihtiyacı olan pek çok konuda gönüllü olarak destek vermektedirler.

Gençlik Grubu diyor ki “Biz genç insanlar bedenimizle ilgili bilgileri ve hizmeti saygın bir şekilde almayı hak ediyoruz. Bunun yolunun da bilgi ve bilinç düzeyimizi yükselterek, doğru taleplerde bulunmak olduğuna inanıyoruz.”

Yürüttükleri çalışmalar arasında;

“Tüm Duyduklarınızı Unutun Gerçeği Öğrenin” sloganlı bir poster, “Koruyucu Meleşim Olmadan Asla” başlıklı bir broşür, 5 Aralık 2001’de düzenlenen “Dünya AIDS Günü” etkinlikleri için Multi Medya sunum ve “AIDS Savaşında Medya” konulu panelin afişini hazırlamışlardır.

Grup üyelerini bir kısmı eğitimci olarak yetiştirmektedirler. Okul eğitimlerine gitmekte, üniversite panellerine panelist olarak katılmaktadırlar.

2.Uluslararası Adolesan ve Sorunları Kongresine katılmış, merkezin gençlere yönelik çalışmalarını anlatan bir POSTER sunumu yapmıştır.

1-7 Aralık 2001 Dünya AIDS Haftası çerçevesinde düzenlenen, ilköğretim, lise ve Eczacılık Fakültelerini kapsayan “HIV/AIDS Geleceğimi Tehdit Ediyor” konulu kompozisyon yarışmasının organizasyonunda aktif rol almışlardır. Yarışmanın sponsorluğunu Türk Eczacıları Birliği üstlenmiştir.

11 Şubat 2002’de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen “Türkiye’de Cinsel Eğitim” konulu toplantıya görüşleri alınmak üzere çağrılmışlar ve düşüncelerini aktarmışlardır.

Gençlik Grubu üyeleri düzenli olarak haftada en az bir gün 18.00-20.00 arası Merkezde toplanmaktadır. Bu toplantılar çoğunlukla; eğitim toplantılarıdır.

Ayrıca GG Ekim 2002’de CSEDM’nin düzenleyeceği “Ulusal Gençlik Forumu” organizasyonunda aktif rol almaktadırlar.

Gençlik Grubu; bir kurum için çok önemli olan gönüllü çalışmanın çok güzel ve verimli bir örneğini teşkil etmektedirler.

4. Telefonla Danışmanlık; 491 21 55 nolu Merkez telefonunu 15 Kasım 2000'den bugüne 1250 kişi aramıştır

Başvuru konuları arasında; cinsel işlev bozuklukları, HIV/AIDS, aile planlaması, ergenlik,...sayılabilir. Telefonlar, konularına göre üniversitelerin ve hastanelerin ilgili birim ve kişilerine yönlendirilmişlerdir.

CSEDM' ini telefonla arayanların %77'sini ERKEKLER, %23'ünü BAYAN oluştururken, Merkeze bireysel başvuruların % 60' ını BAYANLAR, % 40'ını ERKEKLER oluşturmaktadır

5. Bireysel Danışma ve Görüşmeler;

CSEDM'ne başvuran tüm bireylere, 13-70 yaş arasında, aile planlaması, HIV/AIDS (Test-öncesi ve sonrası danışmanlık), cinsel işlev bozuklukları, ergenlik ve sorunları (adolesanlara ve ailelerine), gebelik, küretaj,... gibi cinsel sağlığın her alanını ilgilendiren konularda danışma hizmeti verilmektedir. Başta Cinsel İşlev Bozuklukları olmak üzere CSEDM'inde çözülemeyen sorunlar da bireyler Türkiye deki DOĞRU ADRESLERE yönlendirilmişlerdir. Toplam 240 kişiye bireysel danışmanlık hizmeti verilmiştir.

6.HIV (+)'ler için destek çalışmaları;

CSEDM'nin üst katında yer alan bir oda HIV(+)'lerin boş zamanlarını birlikte geçirebilmeleri için düzenlemiş ve 19 Nisan 2002'de açılış yapmıştır.

7. Üniversite ve meslek okullarında öğretim gören ve "Cinsel Sağlık" konusunda staj yapmak isteyen üniversite öğrencileri, okulları tarafından görevlendirilerek Merkezde staj yapabilmektedirler.

Bugüne kadar; Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu'ndan 6, Ankara Üniversitesi Sağlık Eğitim Fakültesinden 16, Marmara Üniversitesi Sağlık Eğitim Fakültesi'nden 4 olmak üzere toplam 26 öğrenci Merkezde staj yapmıştır.

Eylül 2002 ve Şubat 2003 dönemi için Üniversiteler yeni öğrencileri göndermek istemektedirler.

DİĞER;

* CSEDM; 1996 yılından beri devam eden, Ulusal AIDS Komisyonu çalışmalarına da katılmaktadır. Aslında, Merkezimiz, bu komisyonun çalışmalarının olumlu bir sonucudur.

* CSEDM, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Uyuşturucuyla Mücadele Çalışma Grubu'nda yer almaktadır.

* CSEDM, Üreme Sağlığı ve Cinsel Sağlık konularında HATAM'ın düzenlediği tüm eğitim programlarında yer almaktadır.

* Türkiye'de ilk defa yürütülen bu çalışma hakkında bilgi almak isteyen kurum ve kuruluşlar merkezimizi ziyaret etmektedirler. Bu ziyaretler yurtiçi olabildiği gibi yurtdışı da olabilmektedir.

PGEU İZLENİMLERİ (I)

Ecz.Arzu Toyođlu
(TEB)

1959 yılında kurulan PGEU (Avrupa Birliği Eczacılık Grubu) 15 Avrupa Birliği üyesi ÷lke ve 13 gözlemci ÷lke'deki serbest eczacıları temsil eden ulusal eczacılık birliklerinden oluşmuştur.

Birliđimiz, 13 Mart 2001'de PGEU gözlemci üyeliğine kabul edilmiştir. Gözlemci üye statüsünden dolayı, Birliđimiz, bir yıl içinde 2 genel kurul toplantısına ve bir de AB'ne aday ÷lkelerin de katıldığı yönetim kurulu toplantısına katılmaktadır.

16 Nisan 2002 tarihinde Lubyana, Slovenya'da yapılan Yönetim Kurulu Toplantısına TEB Başkanı Ecz. Mehmet Domaç ve Denetleme Kurulu üyesi Ecz. Ekrem Eřkinat ile katılım sağlanmıştır. Gözlemci ÷lkelerin de katıldığı bu toplantıda Türkiye'deki eczacılık uygulamaları ve PGEU'dan beklentilerimiz konularıyla ilgili bir sunum yapılmıştır. Aşağıda toplantıda elde edilen veriler tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1: Ekonomi ve Sağlık Bakım Anahtar Değerleri

÷lke	Nüfus	GSMH (EUR)	Ortalama Yaşam Süresi		İlaç Harcamaları (EUR)	Sağlık Harcamaları (EUR)	GSMH'da Sağlık Bakımı %si
			(kadın)	(erkek)			
Hırvatistan	4,500,000	5500	76.55	68.92	86	410	%9.00
Kıbrıs	681,100	14100	80.4	75.3	110.48	184.2	%1.90
Çek Cumhuriyeti	10,300,000	5500	76	72	125	440	8.00
Estonya	1,370,000	3887	76	65.1	52.2	237.9	%6.10
Macaristan	10,000,000	5396	75	67	80	421	%6.30
Letonya	2,400,000	5800	76.2	64.9	37.13	100.32	%3.32
Litvanya	3,969,000	7560	77.2	66.9		218	%6.60
Malta	386,000	15500	81	76	75	623	%6.30
Polonya	38,700,000	4920	78	69.7	93.5	187	%3.80
Romanya	22,573,000	4000	73.8	66.3	23	52	%3.00
Slovakya	5,400,000	3958	76.5	68.4	89	298	%5.40
Slovenya	1,990,740	9038	79.1	71.94	138.55	755	%5.00
Türkiye	65,000,000	2700	64	57	50	159	%2.30
AB Ortalaması		21131	80.7	74.6		2,140	%7.89

Lütfen dikkat edin:

- 1) Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti ve Slovakya'nın değerleri 2001 yılına aittir.
- 2) Estonya, Letonya, Malta, Polonya ve Litvanya'nın değerleri 2000 yılına aittir.
- 3) AB ortalama değerleri 1998 yılına aittir.

Tablo 2: Anahtar Eczane Değerleri

Ülke	Nüfus	Eczane Sayısı	Eczacı Sayısı	Eczacıya Düşen Kişi Sayısı	Eczacı Teknisyeni/Asistanı Sayısı
Hırvatistan	4,500,000	840	2250	2650	
Kıbrıs	681,100	465	675	1000	yok
Çek Cumhuriyeti	10,300,000	4,189	6700	1540	6,000
Estonya	1,370,000	292	745	1839	1,126
Macaristan	10,000,000	2,024	7400	1350	1,500
Letonya	2,400,000	909	1434	1700	1,425
Malta	386,000	225	680	555	
Polonya	38,700,000	9,693	22000	1760	70,000
Romanya	22,573,000	4,600	8500	2650	18,000
Slovakya	54,000,000	1200	3000	1800	
Slovenya	1,990,740	213	655	3040	430
Türkiye	65,000,000	20717	24115	2698	44,000

Lütfen dikkat edin:

- 1) Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti ve Slovakya'nın değerleri 2001 yılına aittir.
- 2) Estonya, Letonya, Malta, Polonya ve Litvanya'nın değerleri 2000 yılına aittir.
- 3) AB ortalama değerleri 1998 yılına aittir.

Tablo 3: İlaçlar

Ülke	Reçeteye Tabi Ruhsatlı İlaç Sayısı	Ruhsatlı OTC'lerin Sayısı	Reçeteye Tabi İlaçlarda KDV	İlaçların Fiyat Düzenlemesi	Geri Ödeme İçin Ortalama Süre
Hırvatistan	2,250	120	%22	Evet	120-180 gün
Kıbrıs	3,500	%0.0	Evet		
Çek Cumhuriyeti	3,500	2,500	%5.0	Evet	20-40 gün
Estonya	2,744	%5.0	Evet	60 gün	
Macaristan	6,800	%0.0	Evet	7-30 gün	
Letonya	3,650	1,150	%9.0	Evet	
Malta	6,000	%0.0	%0.0	Evet	30 gün
Polonya	8,000	%7.0	%22.0	Evet	30 gün
Romanya	6,400	%19.0	Evet	30-90 gün	
Slovakya	10,293	1,946	%10.0	Evet	60 gün
Slovenya	2,344	439	%8.5	Evet	15 gün
Türkiye			%18.0	Evet	

Lütfen dikkat edin:

- 1) Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti ve Slovakya değerleri 2001 yılına aittir.
- 2) Estonya, Letonya, Malta, Polonya ve Litvanya değerleri 2000 yılına aittir.
- 3) AB ortalama değerleri 1998 yılına aittir.
- 4) Hırvatistan: Geri ödemesi olan ilaçlar vergilendirilmez.
- 5) Letonya: İlaçlar 2003 yılından itibaren vergilendirileceklerdir, halen vergilendirilmemişlerdir.
- 6) Estonya: İlaçların %80'i reçeteye tabi ilaçlar, %20'si de OTC'dir.
- 7) Polonya: Tüm ruhsatlı ilaçların %35'i OTC'dir.
- 8) Romanya: Reçeteye tabi ilaçların OTC'lere oranı 5:1'dir. İlaçlara uygulanan %19 KDV'nin yanı sıra %5-10 ithal gümrük vergisi vardır.